

d'Eivissa (*BDLC* XII, 56), que *AlcM* troba a Lleida i *Villoses* a Marçà i a dos pobles valencians.

EL VILOSELL

Poble de Les Garrigues, a mig camí de Les Borges a Prades. (*GGC* Lda. p. 341).

PRON. LOCAL a L'Albi: *binuzel* o més usat *biluē*, a Juneda (*al*) *biruzē*, amb article o sense (Casac. 10 1920) *el biruzē* a Llardecans (1931 Ll. 29, 21), *al virozē* a la Bisbal de Falset 1944 (Ll. j 65 i en l'enq. que hi vaig fer el 1935: XI, 145-154).

MENC. ANT. 1067: *Velosel* (*Li.Fe.Ma.* II, 268.6; CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 8); 1175: «Turre de Lena --- 15 terminum de *Velosel*» (Font Rius, *C. d. p.* § 153); 1178: *Velosel* (Balari, *Orig.* 186; *CoDoACA* VIII, 58, 60.3); *Velosell* (*BABL* II, 406); 1184: *Velosell* (*BABL* II, 419); *Velsello* (*CoDoACA* VIII, 70.10, 11, 5f; Font Rius § 171); 1191: *Vellosello* (Kehr, *Papsturk*, 538); 20 1194: *Velosel* (Mas, *NHBna.* XIII, 203); 1225: *Borracius de Velosello* (Font Rius, § 245); 1236 (Font i Rius, § 267). Sobre els seus costums jurídics («consuetudo et mos»), veg. Font Rius, p. 818. 1307, sobre el notari del *Vilosell*, el que hem dit a l'art. 25 *Vallclara*; 1359: *Valosell* (*CoDoACA* XII, 40). Sobre la història d'aquest NL en el període més antic nota important de Ga.Biosca (*L'antic terme de Lleida*, 167) demostrant que el nom s'havia desplaçat, i comença per designar un indret força més al Nord, que en la llista dels «Termini Antiqui» de c. 1170, figura com afrontació de la ciutat sarraïna (n. 34).

ETIM. A totes les mencions medievals hi ha unànimement la forma *Velosell* (-ello), amb *Ve-*, mai *Vi-* (ni amb *B-*), cosa que impedeix veure-hi un derivat de *VILLA*. Sens dubte provinent d'un diminutiu de *VILLŌSUS* 'pelut eriçat', probt. en un sentit figurat com 'embaridissat, ple de bosquina', molt d'acord amb la situació d'aquestes terres deixades ermes 40 per la lluita, allí tan prolongada, amb els moros. Balari (*l. c.*) donà molts testimonis d'un ús semblant de *villosus* en la nostra documentació en baix llatí, en suport d'explicació que patrocinava del sobrenom de Guifre el Pelós, fundador de la dinastia dels sobirans de Catalunya; tant se val que fos 45 fantasios per a Guifre: per al NL les seves dades i explicació són pertinents, i ell mateix ja indica que ho prova l'ús de *Vilosel* amb article. El parlar que fou més mossàrab que català en aquests paratges, 50 explica per què *VILL-* no donà *Vell-* sinó *Vel-* i després *Vil-* ajudant-hi la influència dels molts NLL en *Vil-* i *Vila-*.

D'origen semblant un NL *Velloso* del Baix Empordà, un castell i vilar, documentat en diplomes carolingis 55 des de 834 (*Cat. Car.* II, 139.25, 136.20, 122ss.). És

Vellosos, prop d'Ullastret, doc. *Vellosos* a. 834 (*MarcaH.* 772); *villam Vellosam* (*Esp. Sagr.* XLIII, 381); 898: *villam Vellosos* (*Esp. Sagr.* XLIII, 829). També *La Vilosella* casa de Terrades i de Besalú, i cognom 5 *Viloset*, citats per *AlcM*.

Altres pistes etimològiques que havíem explorat s'han descartat per manca de base: p. ex. un compost amb el NP gòtic *OSGILD*, que ha donat NL berguedà *Vilosiu* de resultat fonètic ben diferent.

VIMBOCA, forat de ~

A l'alt Berguedà, vall superior del *Bastareny*, entre el Coll de *Tancalaporta* (on comença la Serra de *Cadi*) i el Coll del *Pendís* (on acaba el *Moixeró*); pel portell de serra que hi ha a damunt es pot passar del terme berguedà de *Gisclareny* al vessant de Cerdanya (batllia de Bellver). Cf. C. A. Torras (*Pir. Cat.* v, pp. 2 i 309): «Forat de *Vimboca*, molt enasprat, es deixa a la dreta, anant del *Pendís* a *Tancalaporta*, poc després d'aquell i 1h25 abans d'arribar a *Tancalaporta*; abans del *Forat de la Moixa* i la *Foranca de la Muga*.

Vist i oït personalment *bimbōka*, 1931 (exc. 149); i en les enqs. de Bagà i Gisclareny (1935, IX, 5-26).

ETIM. que vaig donar en el *DECat.* I, 518a14ss., s. v. *avenc* —«foranca o cavitat profunda que s'obre entre penyes» — ve esquemàticament de *ABINCI BUCCA* 'boca de l'avenc' (d'on *Avencboca* o *Avinçboca*) després reduït a *vimboca*. En suport d'aquesta etim. cal notar *Ir.*) que es pronuncia a *-ŕkə* amb *o* tancada, ço que ja descarta el sufix (pre-romà) *-OCCU*, *-A. 2n.) -mb-* en un nom antic en català pressuposa forçaosament síncope tardana entre *m + b*, car *MB* i *NV* s'assimilen en *-m-*. 3r.) hi ha un *avenc* de renom al peu d'aquest portell de serra: jo mateix en vaig veure la boca des del vessant fronterer: es trobarà una tècnica descripció de la «Cova de *Mimboca*» te. de Gisclareny pels espeleòlegs de Terrassa en el volum 40 *Sota Terra* del *Club Muntanyenc* (I, p. 9). 4t.) és un nom comparable al de *Bocabertella*, antic mas avui mig oblidat per la gent de *Beget* a la frontera de Prats de Molló al peu del qual hi havia un *avenc* notable (C.A.Torras, *Pir. Cat.*, vol. Garrotxa) nom que prové de *BUCCA APERTA >Bocaberta* en doc. de c. l'a. 1000 (cf. també l'art. *Xibert* infra).

VIMBODÍ

Poble de la Conca de Barberà 5 k. a l'O. de l'Esplugu de Francolí.

PRON. vimbudí a Montblanc, *bimbodí* a L'Albi, *bimbudí* a Juneda, *bimbudí* a Belltall (Casac. 190); *vimbudí* a Castellfollit de Poblet (1929, exc. 184). Dites tòpiques: «bruijets de *Vimbodí*», però altres: